

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 10C/78/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417209706
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marián Hatala
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2019:4417209706.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky samosudcom Mgr. Mariánom Hatalom v právnej veci žalobcu: V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., J. Y. XX, právne zastúpený: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, s.r.o., Nové Zámky, Podzámska 32, IČO: 36 813 401 proti žalovaným: v 1. rade: Ildikó Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., Žerotínová bašta XX, právne zastúpená: JUDr. Mária Hajdušková, advokátka, AK Nové Zámky, P. Várdayho 11, v 2. rade: I. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., M. dolina 4, zastúpená procesným opatrovníkom: Mesto Nové Zámky, Hlavné námestie 10, Nové Zámky o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu z a m i e t a.
- II. Súd p r i z n á v a žalovanej v 1.rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 %.
- III. Súd žalovanej v 2.rade n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Žalobca sa svojou žalobou domáhal určenia, že žalovaná v 2.rade je vlastníčkou v spoluvlastníckom podiele 1 k celku nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území a obci Dvory nad Žitavou, vedenej na liste vlastníctva číslo XXXX, PARCELY registra „E“ evidované na mape určeného operátu, parcelné číslo 7200 trvalý trávny porast o výmere 12 316 m², parcelné číslo 7201 orná pôda o výmere 15 772 m², parcelné číslo 7646 orná pôda o výmere 70 175 m², parcelné číslo 7659 orná pôda o výmere 60 584 m² (ďalej aj sporná nehnuteľnosť), keď poukázal na skutočnosti, v zmysle ktorých mala žalovaná v 2.rade ako jeho matka darovať žalovanej v 1.rade ako jeho sestre na základe darovacej zmluvy zo dňa 03.06.2016 sporné nehnuteľnosti v čase, keď žalovaná v 2.rade mala trpieť duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon mala robiť neschopnou z dôvodu, že nedokázala posúdiť následky svojho konania; duševná porucha žalovanej v 2.rade má spočívať v stareckej demencii v spojení s Alzheimerovou chorobou, na základe čoho mala byť umiestnená do domova sociálnych služieb vo februári 2016. Prejavovať sa u nej malo zabúdanie, dezorientácia a pod vplyvom toho mala chodiť zmätene k susedom ešte pred jej umiestnením do domova sociálnych služieb. Aj po jej umiestnení do domova sociálnych služieb mala byť pre naznačené správanie umiestnená na uzavretom oddelení. Žalobca mal ďalej za to, že darovacia zmluva bola uzatvorená pod nátlakom, resp. minimálne pod vplyvom zo strany obdarovanej, teda jeho sestry, žalovanej v 1.rade. Týmto právnym úkonom bol nemilo prekvapený, pretože po smrti spoločného otca v roku 1998 sa mali všetky zúčastnené strany dohodnúť, že role, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy, bude vlastníctvom ich matky až do jej smrti.

1.2 Žalobca sa bližšie vyjadril aj k otázke naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení nasledovným spôsobom: má za to, že vzniknutý právny a skutkový stav u neho vyvoláva stav právnej neistoty, viažuci sa k prípadnému dedičskému právu pre prípad smrti jeho matky, teda žalovanej v

2.rade. Žalobca má ďalej za to, že nalievavý právny záujem je daný aj tým, že v prípade meritórneho rozhodnutia o tejto žalobe sa dokázu odvrátiť prípadné ďalšie spory, ktoré by vznikli v súvislosti s prípadným dedičským konaním pre prípad smrti žalovanej v 2.rade, a tým by určovacia žaloba naplnila preventívnu funkciu. Naliehavý právny záujem žalobca vzhľadom aj v tom, že vyhovujúci rozsudok vo veci samej môže byť jedným z predpokladov na vykonanie obnovy vlastníckeho práva v prospech pôvodného vlastníka žalovaného v 2.rade, čím by sa právna neistota žalobcu viažuca na dedičské právo a jeho rozsah pre prípad smrti žalovanej v 2.rade odstránila. Vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav žalovanej v 2.rade žalobca vyjadril presvedčenie, že vyhovujúcim rozsudkom by sa výlučnou vlastníčkou stala žalovaná v 2.rade a ostala by ňou až do svojej smrti, pretože pre nepriaznivý zdravotný stav nie je schopná nakladať s nehnuteľnosťou a majetkom.

2 Žalovaná v 1.rade so žalobou nesúhlasila. Nespochybnila uzatvorenie darovacej zmluvy so žalovanou v 2.rade, na základe ktorej sa stala podielovou spoluvlastníčkou 1 k celku spornej nehnuteľnosti, no poprela, že by právny úkon bol uzatvorený pod jej nátlakom alebo pod jej vplyvom na žalovanú v 2.rade. Naopak, podrobne vysvetlila, že žalobca o žalovanú v 2.rade ako ich spoločnú matku dlhodobo nemal prejavovať skutočný záujem a všetka starostlivosť a zodpovednosť za ňu mala byť na žalovanej v 1.rade. Vyjadrila počudovanie nad žalobným návrhom aj z toho dôvodu, pretože dňa 22.07.2016, teda krátko po uzatvorení darovacej zmluvy mala byť medzi žalobcom, ako povinným z vecného bremena, žalovanou v 1.rade ako povinnou z vecného bremena a žalovanou v 2.rade ako oprávnenou z vecného bremena uzatvorená zmluva o zrušení vecného bremena a pri tomto právnom úkone žalobca nenamietal nepriaznivý zdravotný stav žalovanej v 2.rade. Ďalej v konaní namietala nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení.

3 V konaní bolo zistené na základe oznámenia MUDr. Juraja Božíka, všeobecného lekára, Nové Zámky, že žalovaná v 2.rade nie je zo zdravotného hľadiska schopná samostatne vystupovať a konať v civilnom sporovom konaní. Právoplatným Uznesením Okresného súdu Nové Zámky 10C/78/2017-37 zo dňa 04.12.2017 bol žalovanej v 2.rade ustanovený procesný opatrovník Mesto Nové Zámky, Hlavné námestie 10, Nové Zámky. Pre úplnosť sa ešte dodáva, že lekárske potvrdením MUDr. Emila Mileva, všeobecného lekára, Nové Zámky, ktoré bolo doručené tunajšiemu súdu dňa 01.02.2019, bolo konštatované, že žalovaná v 2.rade je umiestnená v zariadení sociálnych služieb Nové Zámky, Vek Nádeje, Šoltésovej 2, Nové Zámky s celoročným pobytom od 22.04.2016 a napokon lekárske potvrdením MUDr. Alžbety Szalaiovej, neurologická ambulancia Nové Zámky z januára 2016 bol uvedený záver, podľa ktorého žalovaná v 2.rade trpí Alzheimerom, organickým psychosyndrómom, AS cereberi et universalis a regresom kognitívnych funkcií; pacientka si pri tom vyžaduje kontinuálnu 24 hodinovú starostlivosť a dohľad. Vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav menovaná nie je schopná vypovedať na súde z dôvodu, že je u nej prítomná Alzheimerova choroba ťažkého stupňa podľa lekárskej správy od neurológa. Pacientka je dezorientovaná miestom, časom, osobou aj situáciou. Stav je trvalý. Ustanovený procesný opatrovník žalovanej v 2.rade zo žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení.

4 Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovanej v 1.rade, oboznámením pripojených správ a dokladov, rozhodnutia Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor, darovacej zmluvy, výpisu z listu vlastníctva číslo 2496, k.ú. Dvory nad Žitavou, pripojeného spisu Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V3659/16, zmluvy o zrušení vecného bremena, rozhodnutia Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor, čestného prehlásenia, pripojenej časti spisu tunajšieho súdu vo fotokópii 9C/11/2018, pripojeného spisu tunajšieho súdu 13C/164/2017 a ďalších a zistil tento skutkový a právny stav:

5.1. Dňa 03.06.2016 bola medzi žalovanou v 2.rade ako daryňou a žalovanou v 1.rade ako obdarovanou uzatvorená darovacia zmluva, ktorej predmetom podľa článku I. bola sporná nehnuteľnosť v spoluvlastníckom podiele 1 k celku. Súčasťou darovacej zmluvy je vlastnoručný podpis daryne, teda žalovanej v 2.rade, ktorý bol overený na Meste Nové Zámky dňa 08.06.2016. Návrh na zápis a povolenie vkladu spoluvlastníckeho práva bol podaný oboma účastníkmi právneho úkonu dňa 10.06.2016 na Okresnom úrade Nové Zámky, katastrálny odbor, kde bola pridelená spisová značka V3659/16. Rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V3659/2016 zo dňa 08.07.2016 bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k spornej nehnuteľnosti v prospech obdarovanej, teda žalovanej v 1.rade v podiele 1 na základe darovacej zmluvy uzavretej medzi daryňou - žalovanou v 2.rade a obdarovanou - žalovanou v 1.rade. Vklad bol povolený dňa 08.07.2016 a týmto

dňom nadobudol aj právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastali dňa 08.07.2016 (výsluch žalovanej v 1.rade, pripojený spis Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V3659/16).

Podľa listu vlastníctva číslo 2496, katastrálne územie a obec Dvory nad Žitavou s podielovými spoluvlastníkmi so spoluvlastníckym podielom 1 k celku sú: žalovaná v X.rade, J. Q., M.I. XXXX/X, T. F., R. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. cesta XXXX/XX, T. F. a J. H., bytom U. 3, T. F..

5.2. Dňa 22.07.2016 bola medzi žalobcom ako povinným z vecného bremena, žalovanou v 1.rade ako povinnou z vecného bremena a žalovanou v 2.rade ako oprávnenou z vecného bremena uzatvorená zmluva o zrušení vecného bremena, ktoré podľa článku I. pozostávalo z doživotného bývania a užívania v prospech oprávnenej z vecného bremena na úkor povinných z vecného bremena podľa tejto zmluvy a vzťahovalo sa na byt č.1 prízemie , vchod 4 v bytovom dome so súpisným číslom 4135, postavenom na parcele registra „C“, evidované na katastrálnej mape parcelné číslo 7989 na adrese Ružová dolina 4 v Nových Zámkoch, keď nehnuteľnosť bola zapísaná na liste vlastníctva číslo 7329, katastrálne územie a obec Nové Zámky, ako aj podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel pozemku. V článku II. tejto zmluvy sa konštatuje, že oprávnená z vecného bremena sa presťahovala do zariadenia sociálnych služieb Nové Zámky, Vek Nádeje, Šoltésovej 2, Nové Zámky, kde jej je zabezpečená celodenná sociálna a zdravotná starostlivosť, ktorá je nevyhnutná a v tomto zariadení plánuje zotrvať. Rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V4832/2016 zo dňa 26.08.2016 bol povolený výmaz vecného bremena z katastra nehnuteľností spočívajúci práve z doživotného bývania a užívania nehnuteľnosti v prospech žalovanej v 2.rade na základe zmluvy o zrušení vecného bremena uzavretej medzi žalobcom, žalovanou v 1.rade a žalovanou v 2.rade. Vklad bol povolený dňa 26.08.2016 a týmto dňom rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastali dňa 26.08.2016 (výpoveď žalovanej v 1.rade, zmluva o zrušení vecného bremena zo dňa 22.07.2016 a rozhodnutie Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V4832/2016 zo dňa 26.08.2016).

5.3 Medzi žalobcom a žalovanou v 1.rade nie je sporné, že hoci sú súrodenci, vzťahy medzi nimi sú dlhoročne vážne rozvrátené a dokonca ani nevidia reálnu možnosť ich nápravy. Na druhej strane aj po vykonaní dokazovania výsluchom žalobcu a žalovanej v 1.rade zostalo medzi nimi sporné, aký je a bol vzťah medzi žalobcom a žalovanou v 2.rade a teda ich spoločnou matkou. Žalobca opakovane udával, že matku pravidelne navštevoval do decembra 2015, dokedy bývala v byte, informoval sa ako sa má, či jej treba s niečím pomôcť a podobne. Na druhej strane žalovaná v 1.rade namietala, že žalobca sa u matky zvykol zastaviť, no len preto, aby si vypil z vína, maximálne sa zaujímal o príhľadáčku. Všetka starostlivosť, osobná ale aj finančná mala byť podľa žalovanej v 1.rade na nej. Uvedené sa malo vystupňovať od septembra 2015, kedy bývanie pre žalovanú v 2.rade v byte prestalo byť vyhovujúce pre postupne sa zhoršujúci zdravotný stav a uvedené skutočnosti vyústili cez Vianoce 2015, ktoré žalovaná v 2.rade strávila u žalovanej v 1.rade a túto skutočnosť v poslednom dôsledky nespochybnil ani žalobca. Sporná medzi nimi nie je aj ďalšia skutočnosť a to, že zdravotný stav žalovanej v 2.rade sa zhoršoval. Po absolvovaní lekárskeho vyšetrenia bola žalovaná v 2.rade nakoniec v apríli 2016 umiestnená v zariadení sociálnych služieb v Nových Zámkoch, Vek Nádeje, Šoltésovej 2, Nové Zámky. Medzi žalobcom a žalovanou v 1.rade zostala sporná ďalšia skutočnosť, a to, ako sa uvedené umiestnenie žalovanej v 2.rade prejavilo na jej zdravotnom stave. Podľa žalobcu negatívny zdravotný stav žalovanej v 2.rade sa nezlepšoval, čo bolo aj dôvodom prečo ju navštevuje len príležitostne, tak podľa žalovanej v 1.rade v dôsledku celodennej starostlivosti, vrátane zdravotnej sa mal zdravotný stav žalovanej v 2.rade zlepšiť natoľko, že bola schopná uzatvoriť darovaciu zmluvu zo dňa 08.06.2016, ktorej predmetom je sporná nehnuteľnosť, pričom údajne už v predchádzajúcom období ju matka opakovane žiadala, aby prišlo k uzatvoreniu tohto právneho úkonu. Napokon podľa žalovanej v 1.rade k výraznému zhoršeniu zdravotného stavu žalovanej v 2.rade malo prísť až po uplynutí približne 1 roka od apríla 2016.

5.4 Počas sporu bolo súdu predložené čestné prehlásenie žalovanej v 2.rade zo dňa 30.01.2018, ktorým prehlasuje, že všetku hotovosť od nej, aj vkladnú knižku z obsahom viac ako 1000,- eur zobrala žalovaná v 1.rade, ktorá z týchto financií a z dôchodku žalovanej v 2.rade hradila výdavky bytu na Ružovej doline 4, Nové Zámky. Čestné prehlásenie ďalej obsahuje aj konštatovanie žalovanej v 2.rade, že darovaciu listinu na role v Dvoroch nad Žitavou podpísala pod nátlakom dcéry I. Fabovej, čo všetko oľutovala a chce to zmeniť. Je potrebné uviesť, že text je napísaný strojovým písmom a obsahuje čitateľný podpis „Dudášová“.

5.5 Na Okresnom súde Nové Zámky prebieha od 19.02.2018 konanie na základe žaloby žalobkyne Lenky F. proti žalovanému V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., J. Y. XX, keď predmetom sporu je určenie, že žalovaný nie je dedičom po poručiteľovi nebohom V. F. F., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom T. F., S.H. D. XX, zomrelý XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky XC/XX/XXXX-XXX zo dňa 28.01.2019 bola žaloba zamietnutá a žalovanému súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Uvedený rozsudok však nie je doteraz právoplatný (pripojená časť spisu tunajšieho súdu vo fotokópii 9C/11/2018).

5.6. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu 13C/164/2017 bolo zistené, že konanie začalo dňa 21.12.2017 na základe žaloby žalobkyne V. Q., rodenej S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., F. bašta XX proti žalovanému V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. F., J. Y. XX a predmetom sporu bolo zaplatenie 666,15 eur s príslušenstvom s titulu úhrady polovice nákladov na nehnuteľnosť bližšie vymedzenú v žalobe v rozhodujúcom období. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky XXC/XXX/XXXX-XX zo dňa 18.04.2018 právoplatné 23.04.2018, bol schválený zmier podľa ktorého mal žalovaný povinnosť zaplatiť žalobkyni 517,- eur do 15 dní po právoplatnosti uznesenia a v zostávajúcej časti bolo konanie zastavené (pripojený spis tunajšieho súdu 13C/164/2017).

6. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj C.s.p.) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 137 písm. d) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

7. Úplne nová koncepcia je zakotvená v § 137 písmená c) a d) C.s.p., kde sa rozlišuje klasická určovací žaloba podľa písm. c) (napr. o určenie vlastníckeho práva alebo určenie, že určitá vec patrí do dedičstva, a pod.) a žaloba o určení právnej skutočnosti (napr. určenie neplatnosti zmluvy) podľa písmena d). Písmeno c) komentovaného ustanovenia vychádza z doterajšieho ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p., no s obmedzením, podľa ktorého naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Ustanovenie § 137 písm. c) C.s.p. umožňuje, aby sa žalobca domáhal určenia:

- či tu právny vzťah alebo právo je alebo

- či tu právny vzťah alebo právo nie je.

Žalobou možno uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Žalobcu však zaťažuje dôkazové bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania súdu, má naliehavý právny záujem. Tento bude spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. Existencia naliehavého právneho záujmu je nezriedka mimoriadne zložitou nielen skutkovou, ale aj právnou otázkou, ktorej vyriešenie sa vždy odvíja od obsahu hmotnoprávnej úpravy. V prvom rade je pre existenciu naliehavého právneho záujmu nevyhnutné, aby rozhodnutie súdu bolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie žalobcu alebo toto postavenie aspoň ustáliť. Pokiaľ súdne rozhodnutie (výrok) priamo či nepriamo, pozitívne či negatívne žiadnym spôsobom neovplyvní právne postavenie žalobcu, pre takéto určenie nie je daný naliehavý právny záujem. Ako už bolo uvedené, naliehavý právny záujem nebude daný ani vtedy, ak už bolo právo žalobcu porušené a žalobca má možnosť domáhať sa priamo ochrany porušenia práv žalobou na plnenie.

8. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle §80 písm. c/ O.s.p (§ 137 písm c) C.s.p.), musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné(ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972).

Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná(prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši, t.j. odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 6. decembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 31/2011).

Ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 590/2017).

9. V danom prípade súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná. Prv, než sa súd zaoberal zisteným skutkovým stavom a jeho hodnotením z hľadiska hmotného práva, mal súd povinnosť sa v prvom rade vysporiadať s otázkou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) C.s.p.. Predmetom konania je totiž určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech žalovanej v 2.rade, ktorá je matkou tak žalobcu ako aj žalovanej v 1.rade. Súd v tomto smere poukazuje na výklad ustanovenia § 137 písm. c) C.s.p., ktorý je uvedený v bode 7 odôvodnenia tohto rozsudku a na ustálenú rozhodovaciu prax súdov uvedenú v bode 8 odôvodnenia tohto rozsudku. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že pokiaľ žalovaný je zapísaný na určitom liste vlastníctva za vlastníka alebo spoluvlastníka nehnuteľnosti a žalobca je presvedčený o svojom vlastníkom práve, tak v takom prípade bezpochyby žaloba na určenie vlastníckeho práva v prospech žalobcu je tým správnym nástrojom, ktorý slúži na odstránenie spornosti medzi stranami. O tento prípad však v konaní nejde, pretože žalobca sa síce domáha určenia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti voči osobe, ktorá je zapísaná na liste vlastníctva číslo 2496, katastrálne územie a obec Dvory nad Žitavou v spoluvlastníckom podiele 1 k celku, no nie vo svoj prospech, ale v prospech svojej matky, teda žalovanej v 2.rade a zároveň si rieši ako predbežnú otázku, otázku platnosti, respektíve absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým je darovacia zmluva zo dňa 03.06.2016. Argumentácia žalobcu na naliehavom právnom záujme na požadovanom určení je podrobne vymedzená v bode 1.2 odôvodnenia tohto rozsudku s ktorou súd nesúhlasí. Naopak, má za to, že žalobca na ním požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem. Pokiaľ by totiž súd žalobe vyhovel a určil, že žalovaná v 2.rade je v spoluvlastníckom podiele 1 k celku vlastníčkou sporných nehnuteľností, takéto rozhodnutie súdu by nebolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie žalobcu alebo toto postavenie aspoň ustáliť. Žalobca opakovane zdôrazňoval, že v súčasnosti u neho pretrváva právna neistota viažuca sa k jeho prípadnému dedičskému právu pre prípad smrti žalovanej v 2.rade, ktorej je synom a zároveň by sa takýmto rozhodnutím odvrátili prípadné ďalšie spory, ktoré by mohli vniknúť v súvislosti s prípadným dedičským konaním, pre prípad smrti žalovanej v 2.rade. To, že žalovaná v 2.rade bezpochyby trpí vážnymi zdravotnými problémami, ktoré si vyžadujú celodennú starostlivosť (lekárske potvrdenia a správy MUDr. Emila Mileva, MUDr. Juraja Božíka a MUDr. Alžbety Szalaiovej) ešte samo o sebe neznamena, že žalovaná v 2.rade nemá oprávnenia vlastníka podľa § 123 OZ podľa ktorého je vlastník v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s nimi. Práva a povinnosti vlastníka sú vymedzené v § 124 OZ podľa ktorého všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana. Týmito skutočnosťami má súd za to, že prípadným vyhovujúcim rozsudkom vo veci samej, ktorým by došlo k obnoveniu vlastníckeho práva žalovanej v 2.rade k spornej nehnuteľnosti v podiele 1 k celku by žalovaná v 2.rade mohla pri splnení všetkých procesných predpokladov postupovať tak, aby si uplatňovala práva, ktoré jej garantuje ustanovenie § 123 a §124 OZ. Nie je garantované, že v takom prípade by nemohlo dôjsť k následnému prevodu vlastníckeho práva žalovanej v 2.rade k spornej nehnuteľnosti na inú osobu, čo znamená, že vyhovujúci rozsudok spôsobom navrhnutým žalobcom v tejto veci by v jeho prospech nič nevyriešil. Jeho postoj, že po obnovení vlastníckeho práva žalovanej v 2.rade by tento stav zostal zachovaný až do jej smrti, zostal len v rovine ničím nepodložených tvrdení. Pri týchto úvahách tak má súd za to, že žalobca na požadovanom právnom určení nemá právny záujem, že podaná žaloba nie je vhodný procesný nástroj ochrany práva žalobcu a že sa ňou nemôže dosiahnuť odstránenie spornosti práva. Žalobca svoju argumentáciu podporil rozsudkami Najvyššieho súdu Českej republiky 30 Cdo 1685/2004 zo dňa 15.12.2005 a 20 Cdo 1897/1998 zo dňa 14.12.2000. K týmto rozsudkom sa poznamenáva, že upravovali inú situáciu a na súdenu vec nie sú použiteľné. Pri rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky 30 Cdo 1685/2004 zo dňa 15.12.2005 Najvyšší súd ČR zrušil rozsudok mestského súdu v Prahe, ktorým bola čiastočne zamietnutá žaloba a čiastočne bolo vyhovené žalobe o tom, že bližšie označené nehnuteľnosti patria do dedičstva po

zomrelom v určitom spoluvlastníckom podiele. Okrem toho dôvod zrušenia bol len preto, že mestský súd doplnil dokazovanie v nadmernom rozsahu. Pri rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky 20 Cdo 1897/1998 zo dňa 14.12.2000 bolo predmetom konania určenie, že vlastníkom určitých nehnuteľností bol ku dňu svojho úmrtia zomrelý, pričom Najvyšší súd Českej republiky na rozdiel od zrušeného rozsudku Krajského súdu v Českých Budějoviciach vyslovil názor, že pri tomto type žalôb je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. S týmto záverom súd súhlasí a nemá voči tomu žiadnych výhrad. Naopak, len dopĺňa, že obdobná vec bola riešená na Okresnom súde v Nových Zámkoch v konaní 10C/175/2008, pričom v odvolacom konaní Krajský súd v Nitre vo svojom rozsudku 9Co/1033/2015-531 zo dňa 03.11.2016 vyslovil, že žaloba o určenie, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi predstavuje prípustnú formu žaloby sledujúcu ochranu vlastníckeho práva a ako taká je prostriedkom odstránenia spornosti vo vzťahu medzi stranami sporu. Účelom tejto formy žaloby je posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom spornej veci. Takouto určovacou žalobou možno docieľiť nielen odstránenie spornosti vo vzťahu medzi stranami sporu ale i predchádzať vzniku ďalších sporov. Práve takáto žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý spor medzi stranami rieši a vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie i z hľadiska následného prejednanía dedičstva po ňom. S týmto názorom Krajského súdu v Nitre sa súd v plnej miere stotožňuje a poukazuje naň ako na svoj vlastný. Výsledkom týchto hodnotení je záver o bezdôvodnosti podanej žaloby žalobcom pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. To bolo tiež dôvodom, že súd v súlade s uznesením Ústavného súdu SR zo dňa 06.01.2017 spisovej značky II. US 590/2017 sa už ďalej nezaoberal vecnou opodstatnenosťou určovacej žaloby žalobcu, nevykonával žiadne z ďalších navrhovaných dôkazov zo strany žalobcu, napr. znalecké dokazovanie a žalovanej v 1.rade, napr. výsluchom navrhnutých svedkov.

10. O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovanou v 1.rade súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 C.s.p. k § 255 ods. 1 C.s.p. a žalovanej v 1.rade, úspešnej v konaní priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100%. Skutočnosť, že žalobca a žalovaná v 1.rade sú súrodenci súd nepovažuje za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo nutné aplikovať ustanovenie § 257 C.s.p.. Vzťahy medzi nimi sú totiž dlhoročne vážne rozvrátené, čo obaja potvrdili a dokonca ani len neprejavili minimálny záujem na ich nápravu.

11. O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovanou v 2.rade súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 C.s.p. k § 255 ods. 1 C.s.p., no žalovanej v 2.rade nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože jej preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.